



**Maria Ewa Jabłońska Deptuła** (używała na ogół tylko drugiego imienia - Ewa), profesor Katolickiego Uniwersytetu Lubelskiego, działacz społeczny i kulturalny, urodziła się w Warszawie 3 lutego 1930. Wywodziła się z rodziny ziemiańskiej wroślej również w inteligencję naukową i techniczną. Była córką Jerzego Jabłońskiego i Marii z Łączkowskich. Do wybuchu II Wojny Światowej przebywała w majątku rodzinnym Pniewo koło Łomży. Czas wojny i pierwsze lata po okupacji niemieckiej spędziła w różnych miejscach Polski, głównie w Warszawie, oraz w liceum SS Niepokalanek w Szymanowie, gdzie w r. 1948 uzyskała świadectwo dojrzałości. Dzieciństwo w rodzinnym Pniewie i okres życia przed podję-

ciem studiów przedstawiła w zbiorze wspomnień - „Epilog Pniewa”. wydany już po śmierci autorki.

Ukończyła studia historyczne na Uniwersytecie Warszawskim. Za-trudniona od r. 1957 na Sekcji Historii (później - Instytut Historii) Katolickiego Uniwersytetu Lubelskiego, pracowała na tej uczelni do emerytury. W Lublinie wyszła w r. 1960 za mąż za kolegę z pracy Czesława Deptułę Owocem małżeństwa było troje dzieci : Tomasz, Wojciech (zmarł w wieku 10 lat) i Maria. Pracę doktorską obroniła w roku 1962 na Uniwersytecie Wrocławskim (humanistyce KUL-u odmawiano wówczas prawa do nadawania stopni naukowych), habilitację zrobiła na KUL-u w r 1979. Przez blisko 10 lat komunistyczne władze wstrzymywały jej nominację na docenta. Stanowisko profesora nadzwyczajnego objęła w roku 1991. Niedługo po tym uzyskała tytuł naukowy profesora i stanowisko profesora zwyczajnego. Specjalizowała się w historii Kościoła polskiego pod zaborami, głównie w historii zakonów. Zajmowała się relacjami pomiędzy religijnością a patriotyzmem w okresie niewoli narodowej. Badała problematykę ówczesnych przemian roli kobiety w społeczeństwie oraz rozwój ówczesnego szkolnictwa żeńskiego, w szczególności prowadzonego przez nowe zgromadzenia sióstr. W związku z wymienionymi dziedzinami badań poruszała też sprawy formacji i aktywności kobiet z warstwy ziemiańskiej. Opublikowała kilkanaście książek i ponad dwieście artykułów. Wyjeżdżała wielokrotnie zagranicę na stypendia i imprezy naukowe, z czasem też w sprawach kościelnych i związkowych. Była współzałożycielką NSZZ „Solidarność” na KUL. Od października

1981 pełniła funkcje przewodniczącego Komisji Zakładowej na uczelni oraz członka MKZ Regionu Środkowo-Wschodniego „S”. Reprezentowała KUL w ogólnopolskim porozumieniu międzyuczelnianym. Po ogłoszeniu stanu wojennego uczestniczyła w strajku załogi Fabryki Samochodów Ciężarowych w Lublinie. W wyniku pacyfikacji zakładu przez wojsko zmuszona była jakiś czas się ukrywać. Niedługo po wyjściu z ukrycia została aresztowana i internowana w obozie w Gołdapi.

*Czesław Deptuła*